

Animalien eskubideak eta animaliekiko beldurra

Sekuentzia honetan animaliei buruzko lau ariketa proposatzen dizkizugu:

- Animaliei ematen diegun trataeraren inguruan mintzatuko zara ikaskideekin.
- Elkarrizketa bat irakurri, eta dagokien tokian jarriko dituzu falta diren galderak.
- Batek Daki telesaioko bideo bat ikusi, eta galderei erantzungo diezu.
- Animalien inguruko hiztegia landuko duzu.

Nola tratatzen ditugu animaliak?

Argazki hauek ikusita, binaka, azaldu elkarri zer ikusten duzuen bakoitzean.

- Zer etorri zaizu gogora argazkiak ikustean?
(tristura, poza, amorrua, axolarik eza...)
- Noizbait txarto tratatu duzu animalia bat?
(umetan, heldutan...)
- Zergatik tratatzen ditugu gaizki animaliak?
(krudelkeria, gure frustrazioak...)
- Justifika daiteke animaliei min ematea kasuren batean?
(ikerkuntzan...)
- Proposa ezazu animaliak babesteko ideien edo neurrien bat.

Animalien eskubideak eta Palestina

Orain Palestinian Animal Leagueko ordezkariari egindako elkarrizketa irakurri, eta galderak dagokien lekuan kokatuko dituzu.

«Animalien eskubideak defendatuz, pertsonenak defendatzen ditugu»

Hasieran palestinarrei Palestinian Animal Leaguekoen lana ulertzea kostatzen zitzaiera aitortu du Liz Taysonek (Liverpool, Erresuma Batua, 1981), elkarteko kideak. Orain, ordea, gero eta boluntario gehiago dituzte han, animalien eskubideen alde lanean.

1 _____

Bi eragin edo ondorio mota daude: zuzenak eta zeharkakoak. Zuzeneko ondorioen kasuan, bonbardaketen ondorioz ehunka animalia hiltzen dira. Baina badira zeharkako ondorioak ere. Horiek ez dira horrenbeste ikusten. Adibidez, Israelek eraikitako harresiaren ondorioz, animaliak ezin dira libreki mugitu, eta Golandik zetozen animalia askoren migrazioa eten egin da. Bestalde, bonbardaketen eta bestelako erasoen ondorioz, suntsiketa handia izan da ingurumenean. Ur gabezia ere handia da.

2 _____

Zoritxarrez, bai. Pertsonen eskubideei ematen zaie lehentasuna. Baina animaliak ere hor daude, eta berdin-berdin ari dira sufritzen.

3 _____

Hasieran, ez. Adibidez, gure elkarteko idazkari nagusia, Ahmad Safi, elkartearen erregistratzailea joan zenean, erregistratzailea aurka azaldu zen: «Zuk ez duzu arazorik, eta orain animaliena konpondu behar duzu?», esan omen zion. Ahmadedek zera erantzun zion: «Ni errefuxiatuen kanpaleku batean bizi naiz, senide asko ditut kartzelan, eta beste asko hil dizkirate. Baina animaliak ere defendatu behar dira». Pedagogia asko egin dugu alor horretan. Gero eta boluntario gehiago ditugu han, eta asko eta asko gazteak dira. Konturatzen ari dira zenbat ematen duten animaliek, eta zein garrantzitsuak diren herri batentzat.

4 _____

Ikusarazten diegu animalien eskubideak defendatuz pertsonen eskubideak ere defendatzen ari garela. Guretzat, biko hori banaezina da. Horrekin batera, irakasten diegu indarkeria ez dela arazoak konpontzeko bidea. Izan ere, indarkeria giro batean hezi eta bizi dira, eta halako jarrerak dituzte haiek ere. Askotan, animaliekin ordaintzen dituzte beren beldurrak eta frustrazioak.

5 _____

Kumerik izan ez zezaten, tirokatu edo pozoitu egiten zituzten, eta horregatik bultzatu genuen proiektua. Dagoeneko 200 bat antzutu ditugu Taulkarm hirian, eta beste hiri eta herri batzuetakoak ere jarri dira gurekin harremanetan. Hango albaitariekin ari gara lanean, praxi egokiarekin egin dezaten.

6 _____

Batez ere, kaleko txakurrak nabarmenduko nituzke. Palestinan zabaldua dauden hainbat sinesmenen arabera, txakurrak zikinak eta arriskutsuak dira, eta, etxean edukiz gero, aingeruak ez dira sartzen. Horren ondorioz, apenas duten hartu-emanik haiekin. Bestalde, Israelgo armadak gudu arma gisa erabiltzen ditu kaleko zakurrak. Eraso egiteko prestatzen dituzte.

7 _____

Bai. Hango dietaren oinarria barazkiak, frutak, laboreak eta haziak dira. Oso pozik gaude, proiektu hori guk abian dugun Aldaketarako gazteak egitasmoari esker sortu baita. Zisjordaniako lau unibertsitatetako ikasleak prestatzen ari gara: demokrazian, lidergoan... Bi ardatzen inguruan egiten dugu: ingurumena eta animalien ongizatea.

Galderak

Zein da pedagogia horren oinarria?

Zer moduz doa txakurrak antzutzeko han abiatu duzuen proiektua?

Nola eragiten die animaliei Palestinaren okupazioak?

Zabalduta berri dute lehen kafetegi beganoa Palestinan. Erraza da beganoa izatea han?

Zeintzuk dira gehien sufritzen ari diren animaliak?

Okupazioetan eta gerretan gizartearen ahaztu egiten da animaliez?

Dauden egoeran, ulertzen dute zuen lana?

Basondo animalien babeslekua

Ikusi Basondo animalien babeslekuari buruzko bideoa eta erantzun galderei.

Zergatik ibiltzen dira pertsona batzuk euren bizia arriskuan jartzen behin eta berriro?

- ☐ Batere beldurrik ez dutelako
- ☐ Apustueta ibiltzen direlako
- ☐ Oso ausartak direlako

Animalia ezezagunen aurrean beldurra izatea onuragarria da...

- ☐ zuhurtasunagatik, ez dakigu-eta nola jokatu duen
- ☐ arriskutsuak direlako
- ☐ haginka egiten dutelako

Umeak-eta bisitan doazenean, ze animaliak eragiten die beldur gehien?

- ☐ Narrastiek
- ☐ Hartzak
- ☐ Oreinak

Noiz egiten digute eraso gizakioi oreinek?

- ☐ Gaztetan
- ☐ Haurdunaldian
- ☐ Araldian

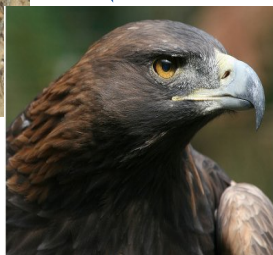
Beldurra erraz-erraz kenduko dugu baldin eta...

- ☐ animaliaaren ohiturak eta ezaugarriak ezagutzen baditugu
- ☐ konfiantzaz aritzen bagara
- ☐ ez badugu zaratarik ateratzen

Ezagutzen dituzu animalia hauek?

Elkarrizketa zati honetan gure basoetan topa ditzakegun zenbait animalia agertzen dira. Irakurritakoan lotu argazkiak eta animalien izenak.

- Basondon animalia asko dituzue. Zein da esanekoena?
- Hara, nirekin behintzat, **arrañoa**. Esaten diodan guzti-guztia betetzen du berehala. **Hontzak**, oster, ez dit kasurik egiten.
- Inoiz ikaratu zara animalia baten?
- Hemen ez, baina behin alabarekin basoan nenbilela **basurde** batek ikaratu egin gintuen, ez genuen espero-eta.
- Ene, basurdeak!
- Bai, ezusteagatik izan zen. Hori bai, **orkatz** bat izan balitz, seguruenik, ez ginen ikaratuko.
- Nik, basoan nabilenean, sekulako beldurra diet **ziraunei**; zuk ez?
- Ba, ziraunak ezin dizu minik egin, ia aginik ez dauka-eta. Arriskutsuagoa da **kirikinoa**, nahi gabe zapaldu eta min hartu dezakezulako.

Zuzenketa-orria

Animalien eskubideak eta Palestina

«Animalien eskubideak defendatuz, pertsonenak defendatzen ditugu»

Hasieran palestinarrei Palestinian Animal Leaguekoen lana ulertzea kostatzen zitzaiela aitortu du Liz Taysonek (Liverpool, Erresuma Batua, 1981), elkarteko kideak. Orain, ordea, gero eta boluntario gehiago dituzte han, animalien eskubideen alde lanean.

(Nola eragiten die animaliei Palestinaren okupazioak?)

Bi eragin edo ondorio mota daude: zuzenak eta zeharkakoak. Zuzeneko ondorioen kasuan, bonbardaketen ondorioz ehunka animalia hiltzen dira. Baina badira zeharkako ondorioak ere. Horiek ez dira horrenbeste ikusten. Adibidez, Israelek eraikitako harresiaren ondorioz, animaliak ezin dira libreki mugitu, eta Golandik zetozen animalia askoren migrazioa eten egin da. Bestalde, bonbardaketen eta bestelako erasoen ondorioz, suntsiketa handia izan da ingurumenean. Ur gabezia ere handia da.

(Okupazioetan eta gerretan gizartea ahaztu egiten da animaliez?)

Zoritarrez, bai. Pertsonen eskubideei ematen zaie lehentasuna. Baina animaliak ere hor daude, eta berdin-berdin ari dira sufritzen.

(Dauden egoeran, ulertzen dute zuen lana?)

Hasieran, ez. Adibidez, gure elkarteko idazkari nagusia, Ahmad Safi, elkartea erregistratzera joan zenean, erregistratzailea aurka azaldu zen: «Zuk ez duzu arazorik, eta orain animaliena konpondu behar duzu?», esan omen zion. Ahmadek zera erantzun zion: «Ni errefuxiatuen kanpaleku batean bizi naiz, senide asko ditut kartzelan, eta beste asko hil dizkirate. Baina animaliak ere defendatu behar dira». Pedagogia asko egin dugu alor horretan. Gero eta boluntario gehiago ditugu han, eta asko eta asko gazteak dira. Konturatzen ari dira zenbat ematen duten animaliek, eta zein garrantzitsuak diren herri batentzat.

(Zein da pedagogia horren oinarria?)

Ikusarazten diegu animalien eskubideak defendatuz pertsonen eskubideak ere defendatzen ari garela. Guretzat, biko hori banaezina da. Horrekin batera, irakasten diegu indarkeria ez dela arazoak konpontzeko bidea. Izan ere, indarkeria giro batean hezi eta bizi dira, eta halako jarrerak dituzte haiek ere. Askotan, animaliekin ordaintzen dituzte beren beldurrak eta frustrazioak.

(Zer moduz doa txakurrak antzutzeko han abiatu duzuen proiektua?)

Kumerik izan ez zezaten, tirokatu edo pozoitu egiten zituzten, eta horregatik bultzatu genuen proiektua. Dagoeneko 200 bat antzutu ditugu Taulkarm hirian, eta beste hiri eta herri batzuetakoak ere jarri dira gurekin harremanetan. Hango albaitariekin ari gara lanean, praxi egokiarekin egin dezaten.

(Zeintzuk dira gehien sufritzen ari diren animaliak?)

Batez ere, kaleko txakurrak nabarmenduko nituzke. Palestinan zabaldua dauden hainbat sinesmenen arabera, txakurrak zikinak eta arriskutsuak dira, eta, etxean edukiz gero, aingeruak ez dira sartzen. Horren ondorioz, apenas duten hartu- emanik haiekin. Bestalde, Israelgo armadak gudu arma gisa erabiltzen ditu kaleko zakurrak. Eraso egiteko prestatzen dituzte.

(Zabaltu berri dute lehen kafetegi beganoa Palestinan. Erraza da beganoa izatea han?)

Bai. Hango dietaren oinarria barazkiak, frutak, laboreak eta haziak dira. Oso pozik gaude, proiektu hori guk abian dugun Aldaketarako gazteak egitasmoari esker sortu baita. Zisjordaniako lau unibertsitatetako ikasleak prestatzen ari gara: demokrazian, lidergoan... Bi ardatzen inguruan egiten dugu: ingurumena eta animalien ongizatea.

Ainara Arratibel, 2016-11-08, Berriatik (moldatua)

Basondo animalien babeslekua

Zergatik ibiltzen dira pertsona batzuk euren bizia arriskuan jartzen behin eta berriro?

☐ Batere beldurrik ez dutelako

Animalia ezezagunen aurrean beldurra izatea onuragarria da...

☐ zuhurtasunagatik, ez dakigu-eta nola jokatu duten

Umeak-eta bisitan doazenean, ze animaliak eragiten die beldur gehien?

☐ Narrastiek

Noiz egiten digute eraso gizakioi oreinek?

☐ Araldian

Beldurra erraz-erraz kenduko dugu baldin eta...

☐ animaliaaren ohiturak eta ezaugarriak ezagutzen baditugu

Zirauna

Arranoa

Kirikinoa

Hontza

Orkatza

Basurdea

Transkripzioa

Ikusi Basondo animalien babeslekuari buruzko bideoa

Aitziber Garmendia (OFF).- Entzun duzue inoiz Juan Beldurgaitzaren (sic = Joan Beldurgabearren) sindromea? Ba, neurologoen arabera, badago jendea batere beldurrik ez daukana. Horregatik ibiltzen dira altura ikaragarrietara igota edota beraien bizitza arriskuan jartzen. Batzuetan gustatuko litzaidake sindrome arraro hori edukitzea, ze, oraindik ez dizuet hitz egin neure beldurrez. Nerea. – Hombre!

A. G.- Aitziber naiz

N. – Ni, Nerea; eta hemen nire kidea, Sara. Eta, zer moduz?

A. G.- Ba, pixka bat, beldurtuta.

N.- Zer ba?

A. G.- Begira, daramakit (daramat) egun guztia besteen beldurrei buruz hizketan, eta nik beldur handia diet animalia batzuei; eta beste batzuei, ja, fobia. Ja, hori ez dago katalogatzerik. Normala al da hau? Ona jende asko etortzen al da beldur honekin?

N.- Bai, eta gainera, gauza bat esango dizut, beldurra izatea, batez ere animalia ez dugunean ezagutzen, ona ikusten dut, ona dela ikusten dut, e? Zergatik? Ba, ez doguzalako (ditugulako) ezagutzen animalia horren ohiturak, ez dakigu nola jardungo duen, eta horren aurrean beldur pixka bat izatea ondo ikusten dut. Gauza da beldur hori, ja, fobia bihurtzen denean. Hor dator arazoa. Ze, fobiak, azkenean, gure bizitza baldintzatu ahal deuskue (digute), eta hori ez dut ikusten hain ondo.

A. G.- Nik ere ez dut ikusten.

N.- Asike, bueno, hasiko gara beldur pixka bat kentzen.

A. G.- Bai. Zu, ja, ohituta zaude,ez, animaliekin lan egitera?

N.- Nik beldurra (sic = beldurrik) ez dekotziet (diet), e? Ezagutzen dotez (ditut); ezagutzen dut (sic = ditut) animalia bakoitzaren ezaugarriak eta ohiturak, baina euren aurrean bai dekot (daukat) errespetua.

A. G.- Nerea, zein da, normalean, beldur gehien sortzen duen animalia, hona umeak-eta bisitan etortzen direnean?

N.- Beldurra, normalean, beldur gehien, holan, narrastiek ematen deurie (dute) . Bai, gure kulturaren oso txarto ikusita daude, oso txarto tratatu ditugu ere bai (sic = oso txarto ere tratatu ditugu) , eta normalean horietatik dira. Badago beste bat, oso fama txarra dekoa (daukana): otsoa, adibidez, e? Umeen artean, ume txikitxoaren artean, ba, da amesgaiztoen protagonista, ez? Ba, ipuinak izan direla-eta, eta hori.

A. G.- Zein da arriskutsua?

N.- Oreinak-eta, eskuz hazita dagoenak (daudenak), e? Ba horrek (horiek), normalean araldietan-eta, guretzako (sic = guretzat) oso arriskutsuak bihurtzen dira, ez? Animalia hauek, arrak, araldia heltzen denean euren parekoekin neuritu behar dira. Orduan, klaro, eurentzako (eurentzat) euren parekoak geu gara. Orduan, eurak, natural-natural, geure kontra joango dira. Asike oreinen tokian ez gara sartuko

A. G.- Ez, ni badaezpada ere, ez.

N.- Ez, neu ere ez.

A. G.- Nik ez dut inorekin lehian aritu nahi.

N.- Ez, ez, ez; Neuk ere ez.

N.- Oso-oso garrantzitsua da animalia bati hurbildu baino arinago, animalia horren ezaugarriak eta ohiturak ezagutzea. Hori egiten badugu beldurra erraz-erraz kenduko dugu. Fobiak,ja, beste gauza bat dira. Hori, ja, beldur irrazional bat da. Eta hori, ja, kentzeko, ba, igual, oso larria bada, ba, igual, tratamendua behar izango da. Baina, osterantzean, beldur normala bada, ba, hori ezagutza...

A. G.- Ezagutuz

N.- Bai, bai.

A. G.- Ja! Zuretzat erraxa da esatea.